

ייצור בשר בעדרי חלב בארה"ב

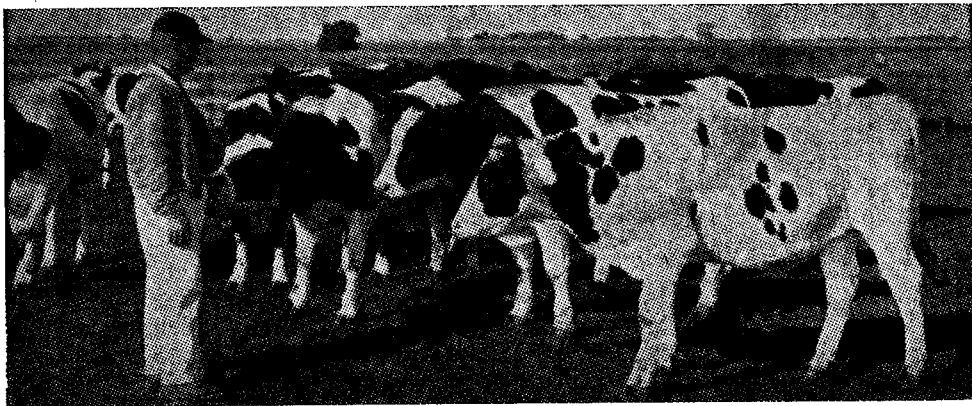
(תמצית מ"שולחן עגול" שנערך שם ב-1963)

נוהגם של החוואים בקניית עגלים מהחוץ היה שונה; רובם העדיפו לקנות רכים או אלה שבגיל הגמילה, אך אחד מהם היה קונה גם מבוגרים יותר, תוך תיאום מועדי הרכישה למלאי האסר פקה במשק. מחירי העגלים הקנויים נעו סביב 1.12—1.40 ל"י הק"ג (בארץ — מ"8 עד 10 ל"י הקילו!); במקרים קיצוניים ביותר שולם בעד עגלים בגיל שבוע ימים 78 ל"י.

כיצד הוזינו את העגלים עד הגיל של 6 חודשים?

רובם ענו שעד הגיל של 2—3 חודשים הוזינו וטיפלו בעגלים כבעגלות שמגדלים לפרות. כמור יות החלב המלא שהוגמנו — 250—450 ק"ג; המנות היומיות של מזון מרוכז מגיל 3 חודשים עד 6 חודשים — בין 1½ ק"ג ל-3 ק"ג. כל ההוצאה על הגיל של 6 חודשים (פרט למחיר הוולד) התנוודדה בין 50 דולר ל-93 דולר. באחד המשקים הסתכמה ההוצאה הכוללת, עד הגיל של 6 חודשים, ב-75 דולר, לפי סעיפי הוצאה דלהלן: 30 ד' החלב, 18 ד' השחת, 22 ד' התער רובת ו-5 ד' — שונות; איכר שני ערך את חשבון ההוצאה הכוללת של 92.8 דולר לפי סעי-

עד לפני כמה שנים לא היה מקובל במשקי החלב בארה"ב לעסוק גם בייצור בשר, פרט להוצאה לשוק הבשר של פרות פסולות ושגר רך (חלק — כ"בשר לבן"), שלא נועד לריבוי ולרבייה. לאחר הנסיונות המוצלחים בייצור בשר עגלים בעדרי בקר החלב הפריזי באנגליה, נת פתו גם בעלי משקי חלב באמריקה לעלות בדרכן זו. להלן נמסרת תמצית השיחה בשאלה זו, שנתקיימה ביוזמת הירחון "הוארדס דיירימן". בשיחת "שולחן עגול" זה הוצגו שאלות בפני חוואים שעסקו זה כמה שנים בענף-לוואי של ייצור בשר בעדרי החלב מהגזע הפריזי (הול-שטייני). שותפו בשיחה 4 חוואים מאיוזרי ארץ שונים — מקליפורניה, ניבראסקה, וואשינגטון (המדינה) וויסקונסין. משקיהם של חוואים אלה הם נרחבים למדי, גם בשטחי קרקע וגם בהיקף העדרים (כמתכונת המשקים הקיבוציים בארץ, בקירוב). התנובות הממוצעות של עדרי החלב הן 5000—6000 ק"ג לפרה בשנה. כל משק מבין הנשאלים מפטם ומוציא השוקה 50—60 שוורים (עגלים מסורסים) בגילים שבין 12—18 חודש, שמשקלם נע בין 400 ל-550 ק"ג. מקור העגלים, בעיקרו, העדרים במשק, אולם גם קנויים מהחוץ.

חואי זה משווק כ-50 עגלים הולשטיינים בשנה לאחר שהם מגיעים למשקל של 550 ק"ג. פה הם נראים במרעה, בתקופה שלפני פטום התגמיר.

ק"ג אחרי תקופה זו מוכנסים העגלים למרבק וניזונים באופן אינטנסיבי יותר עד להוצאה לשוק. ההוצאה לתוספת כל ק"ג משקל גוף מהי גיל 6 חודשים ועד למכירה מסתכמת ב-1.10 ל"י בקירוב.

הזנת התגמיר במרבק נמשכת מ-90 עד 110 ימים והתוספת היומית היא כ-1400 גרם. מורציאים את העגלים לשוק, כאמור, בגיל של 12—15 חודש, ומחיר המכירה הוא בגבולות 1.35—1.50 ל"י הק"ג משקל חי. הריווח הנקי לעגל הוא בגבולות 30.4 דולר (לא צוין ע"י המרשיבים אם ריווח זה הושג אחרי ניכוי הוצאות העבודה; אחדים גם טענו שההוצאה הזו כמעט שאינה קיימת, כיוון שהטיפול בעגלים והזנתם בוצעו, כביכול, דרך אגב, ע"י האנשים שהיו עסוקים בעדר החלב.

בעלי משקים אלה עסקו גם בגידול ופיטום עגלות עודפות, ואף הם נוכחו שהריווחיות בייצור בשר מסוג זה היא פחותה יותר מחמת קצב גדילה איטי יותר של העגלות והשתמנותן בגיל צעיר.

בסוף השיחה הביעו 4 המשיבים את התרשמותם שלייצור בשר עגלים מעדרי חלב הולשטייניים צפויים סיכויים טובים, כיון שקהל הצרכנים בוחל בשנים האחרונות בבשר שמן ואף מוכן לוותר במידת-מה על שיוש השרירים שהיה מקובל עד כה, ודווקא העגלים התלשטיינים מספקים בשר מטיב הרצוי והם גם עולים על גוועי הבשר המובהקים בקצב גדילה מהיר יותר.

(תומצת מ"הוארדס דיירימאן", נוב. 1963)

ע"י י. ע.

פים אלה: המזון — 85 ד', עבודה — 5 ד', רופא ורפואות — 1.25 ד', רבית על הון השקעה והפחתות — 1.62 ד'. האיכר שהצליח לגדל עד הגיל של 6 חודשים בהוצאה של 50 דולר ציין, שבשלושת החודשים הראשונים לחיי העגל היתה ההוצאה 10 ד' לחודש, ובשלושת החודשים הבאים — 4 ד' בקירוב בחודש.

מה היה הפחת בעדרי העגלים?

בשלושה משקים צוינה תמותה בגבולות 1% לכל היותר, ורק בעל משק אחד נפגע ע"י תמותה של 10% משום שהשיכון היה גרוע ביותר (אורווה ישנה שנתגלתה כבלתי מתאימה בהחלט להחזקת עגלים בגיל רך; היתה בה רוח פרצים, והולדות נפגעו בדלקת ריאות קשה).

התוספת היומית במשקל עד 6 חודשים התנדדה סביב 650—900 גרם, והמשקל הסופי בגיל זה היה 180—204 ק"ג לראש.

בארבעת המשקים שהשתתפו בשיחה נותנים לעגלים חיסונים נגד ירמת, סאפטיצאמיה ועוד.

מגיל 6 חודשים ועד להוצאה לשוק

ההזנה והטיפול בעגלים מגיל 6 חודשים ועד להוצאה לשוק היו שונים בארבעת המשקים הנ"ל; הרוב שילב תקופת הזנה אקסטנסיבית עד לפיטום התגמיר, והעגלים ניזונו במרעה רגיל (גם יותר) ובשיירי המספוא הגס מעדר החלב; מזון מרוכז לא הוגש כלל. בסיום תקופה זו היו העגלים מגיעים למשקל של 270—300

השפעת עונת השנה על הפוריות

בתחנת הנסינות של דרום-קארולינה נערכו ניסויים בבעיית השפעת עונות השנה השונות על הפוריות בבקר. הוריעו במשך כל השנה בזירמה קפואה בעלת טיב מסוים, וזה — כדי למנוע השפעת זירמה שנאספה בעונות שונות. התוצאות הראו שעונות האביב והסתיו היו הטובות ביותר בהפראת הפרות. בעונת הקיץ התבלטה ירידה בפוריות. בתקופות חום ממשכות, כשהטמפרטורות הגיעו ל-27 מ"צ ולמעלה מזה, פחתה, בשיעורים ניכרים, הפוריות של הפרים והפרות. על יסוד הממצאים הנ"ל ממליצים לא לאסוף זירמה בעונת החום, ואם מעוניינים בהפראת הבהמות גם בעונה זו, מוטב להיוקק לזירמה קפואה, שנאספה בעונות הפוריות.